

Monumentnummer*: 520418

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 12 maart 2001
Kadaster deel/nr 82781/177

Woonplaats* Bunschoten-Spakenburg
Gemeente* Bunschoten
Provincie* Utrecht

Kadastrale gemeente* Bunschoten
Sectie* K
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 5253

Omschrijving**

Inleiding

Gereformeerde KERK, genaamd Zuiderkerk, gebouwd door aannemer H. Dekkers naar ontwerp van architect J.N. Munnik uit Den Haag. De Baarnse architect H. Onvlee werkte mee aan het ontwerp en hield toezicht op het bouwproces. De zaalkerk is opgetrokken in eclectische stijl. De aan de zuidwestzijde geplande toren werd nooit gerealiseerd. De architect J.N. Munnik was de broer van predikant H.A. Munnik, die rond 1912 de drijvende kracht was achter de stichting van dit nieuwe gebouw. De kerk kwam tot stand naar aanleiding van het ruimtegebrek in de in 1890 gebouwde kerk 'Kostverloren' aan de Kolk. De Zuiderkerk ligt vlak achter deze oudere kerk, die is verbouwd tot kerkelijk verenigingsgebouw, aan het in een boog lopende Kostverloren. Het orgel werd in 1914 geplaatst en is afkomstig uit de hervormde kerk van Goor. Het orgel werd met gebruikmaking van 17de eeuwse orgelpijpen gebouwd in 1844 door J. Amborst uit Haaksbergen. De samengestelde veelal rondboogvormig afgesloten vensters zijn bijna alle voorzien van gemetselde traceringen en penanten.

Omschrijving

De haaks op het Kostverloren gelegen zaalkerk is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond in grauwe baksteen onder een met leien gedekt zadeldak.

De voorgevel of westgevel bevat drie vensterassen met een door een grotere entreepartij en erboven geplaatst breed samengesteld rondboogvormig venster, een benadrukte middenas die eindigt in drie naast elkaar staande lichtspleten in de topgevel. Aan weerszijden van het midden bevinden zich een ingang en een hooggeplaatst venster. De top van het rondboogvenster wordt omgeven

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

door de tekst 'O geslacht aanmerkt toch gij lieden des Heeren woord'. Links van de hoofdentree is in de gevel de eerste steen geplaatst.

De identieke zijgevels bevatten per zijde vijf vensterassen waarvan er vier onder een in het dak aangekapt zadeldakje eindigen. Elk venster sluit een triplet in dat met een rondvenster in de vensterkop, rondboogvormig wordt afgesloten. De gevels worden geleed door zich versnijdende steunberen.

Tegen de tweede travee van links van de linkerzijgevel staat een uitgebouwd portaal onder een zadeldak. Tegen de blinde oostgevel is een aanbouw van twee bouwlagen onder leien gezet schilddak gezet. In de oksel aan de noord- en zuidgevel zijn aanbouwtjes van één bouwlaag onder plat dak geplaatst. De gevel bevat een deur en een venster.

Het interieur van de kerkruimte is overdekt met een houten tongewelf, met spantbenen rustend op hardstenen consoles. De constructie is versterkt door ijzeren trekstangen. Het tongewelf is aan de randen voorzien van een blokbanddecoratie. De witbepleisterde gevels worden doorbroken door sierbanden van schoonmetselwerk.

Aan de oostzijde bevindt zich boven een houten preekgestoelte een tribune met het orgel.

Twee klaviers orgel met vrij pedaal, gemaakt door J. Armbröst in 1844 met 21 registers, afkomstig uit de Hervormde kerk te Goor (O), in 1914 geplaatst te Bunschoten, gerestaureerd door de firma Reil in 1984. Het instrument bezat een belangrijke hoeveelheid pijpwerk in 17de eeuws factuur. De glas-in-loodvensters zijn symmetrisch van indeling en voorzien van het Davidsster-symbool. In het grote venster aan de westzijde zijn duiven, een weegschaal en het tweesnijdend zwaard afgebeeld.

De vloer de banken zijn vernieuwd en derhalve van ondergeschikt belang. Het doophek is oorspronkelijk, maar verplaatsbaar gemaakt.

Aan de westzijde bevindt zich het portaal met zwart-wit geblokte tegelvloer, een kruisgewelf in schoonmetselwerk en twee opgangen naar de galerij.

Aan de oostzijde zijn een entree naar de consistoriekamer alsmede een trap naar de orgeltribune aangebracht.

Waardering

Het kerkgebouw uit 1913 is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een gereformeerde zaalkerk in eclectische stijl met redelijk gaaf in- en exterieur. In het interieur komt een waardevol tweeklaviers orgel voor opgebouwd uit oude delen (17de eeuws factuur). Tevens vanwege de cultuurhistorische waarde alsmede van situationele waarde vanwege de ligging aan het Kostverloren in Bunschoten.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument